sosyalist

YARIN

haftalık siyasi haber ve yorum dergisi

17 kasım 1976
SAYI 1
400 kuruş

sendikalar ve siyaset

HALK NE DİYOR

SOSYALİST PARTİ SEÇİMLERE KATILMA KARARINDA

SOSYALIST PARTİ GENEL YÖNETİM KURULU GEÇTİĞİMİZ HAFTA OLAĞANÜSTÜ OLARAK TOPLANMIŞ VE TOPLANTIDA BİR KONUŞMA YAPAN GENEL BAŞKAN MEHMET ALİ AYBAR SOSYALİST PARTİ'NİN 1977 GENEL SEÇİMLERİNE KATILMA KARARINDA OLDUĞUNU AÇIKLAMIŞTIR

Halkın İçine Doğru

Kralları, padişahları, imparatorları deviren, derebeylerini, salkımsaçak asalet ünvanları ile donatılmışları silip süpüren güç nedir ?

Bütün bu sayılanların demokrasi dışı kavramlar olduğu düşünülürse insan kolayca doğru bir sonuca varabilir. İnsanlığın tüm tarihinde "demokrat kral" bulamayız. Belki iyisi veya yumuşağı gelip geçmiştir fakat "demokrat"ı asla.

Şimdi emperyalizm çağını yaşıyoruz. Ve nasıl demokrat bir kral olamazsa, demokrat bir emperyalist te olamaz. Olursa göstermelik olur. Yapmacık olur. Kendimizden bir örnek verirsek işte Türkiye'nin günümüzdeki durumu. Demokrasi nutuklarının atıldığı, anayasaların, anayasal kuruluşların bulunduğu ve bunlara rağmen demokrasi adına ne olması gerekiyorsa, onun olmadığı garip bir ülke.

Bilimsel araştırma bir yana, metodik bir düşünceyle bile gerçek demokrasinin ancak sosyalist yönetimde olabileceği sonucu bulunabilir.

Fakat sorun bu tek cümle ile çözümlenmiyor. Kurtuluş için amaç sosyalizm olmalı ama ya sosyalizme varmak için neler yapmalı? Bu yolun üç çeşidi öneriliyor günümüz Türkiyesinde. İşin esas ilginç yanı ise bu öneriler yapılırken, sosyalist hareketin öncüsü olan yığınlara kimsenin bir şey sorduğu yok.

Büyük kentlerin lüks yapılarındaki büroların da oturup ezilen halk yığınları için ahkam kesen entellektüel aydınlarımız, vekalet almadan avukatlığını yaptıkları halk yığınları ile diyalog kurmayı, onların gündemdeki konularda neler düşündüğünü öğrenmek bile istemiyorlar. Çünkü çoğu biliyor ki, yığınlarla en ileri geçinen burjuva aydınları arasında büyük görüş ayrılıkları vardır.

Aydınlarımız soyut kavramlarla kafaları bulandırmak yerine, hareketlerin maddi temeline inmeye kalksalar bu kez de ezilen yığınlar kendi hareketlerine sahip çıkacağından, halk arasındaki deyimle "iyot gibi açıkta kalmak" endişesi aydınlarımızı kendi koruyucu "kabukları" içinae kalmaya zorluyor.

Türkiye'ye sosyalizmin girişi sosyalizmin tarihi kadar eskidir. Fakat anlatmaya çalıştığımız burjuva kendini beğenmişliği ve sürekli ön planda kalma hastalığı sosyalizmi yığınların malı olmaktan çıkarıp bir avuç "çok kitap okumuş" teorik kanser salgınına çevirmiştir.

Kitapların gelişmedeki etkisini reddetmiyoruz, fakat "kitap yaşam değildir" gerçeğini de kimsenin reddedeceğini sanmıyoruz.

Biz bu sahifede yaşam ile teoriyi birleştirip sosyalizmin bazı kişilerce yaratılmış bir "put" olmayıp, bir gereksinme olduğunu emekçi yığınlarla birlikte özümlemek istiyoruz.

Gündemdeki konuları sizler yazıp burada anlatacaksınız. Örneğin "faşizm" denildi mi falan üniversitenin profesörü ciltlerce kitap yazabilir. Önemli olan ise emekçi yığınların kafasında yatan tanımdır. Bu tanımların ortak noktaları ile ancak bir mücadele kazanılabilir.

Bundan böyle bu sahife emekçi kardeşlerimizin fikirlerini, görüşlerini, önerilerini getirdikleri bir alan olacak.

Biz şuna inanıyoruz : Gelen yazı ve mektuplardan çok şeyler öğreneceğiz. Öğrendiklerimizi sizlere ileteceğiz.

Sonunda varılan hedef hepimizin malı olacak.

SEÇİMLER TEMEL SORUNLARA ÇÖZÜM GETİRMEYECEKTİR

Ülkemizdeki genel görünüm üstüne de geniş bir açıklama yapan Sosyalist Parti Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, Türkiye'nin seçim dönemine girdiğini, içinde bulunulan bunalımın daha da ağırlaşacağını bundan dolayı önümüzdeki bir yıl içinde daha kritik günler yaşanacağını belirtmiştir.

Aybar, "1977 seçimlerinin Türkiye'nin temel sorunlarına çözüm getirmeyeceği belli olmakla birlikte, bu seçimler çeşitli nedenlerden gene de önem taşımaktadır. Burjuva egemenliğinin sarsılması söz konusu olmadığı halde, önümüzdeki seçimlerin bir üslup değişikliği getirmesi olasılık içindedir. Bu üslup değişikliği Türkiye'de seçimler dolayısıyla ve seçimlerden sonra solu oluşturan güçlerin daha büyük ölçülerde politikaya ağırlığını koyması sonucunda gerçekleşecektir" demiştir.

Önümüzdeki seçimlerden önce CHP'nin yeri ve rolü hakkında doğru bir görüşe varmanın gerekliliği üzerinde duran Aybar, bir zamandan beri kimi kuruluşların ve kimi ilerici demokrat yazarların CHP'yi koşulsuz olarak destekleme önerisinde bulunduklarını, CHP'nin 1973 seçimlerindeki başarısının sol oyların CHP'ye kanalize edilmesi sonucunda sağlandığını ileri sürmüş "Biz bu davranışa, özellikle uyanık işçilere, köylülere CHP'nin kurtuluş yolu olarak gösterilmesine kesinlikle karşı çıktık. Çünkü işe ne yandan yaklaşılırsa yaklaşılsın CHP'nin, peşkeş çekilen uyanık işçi ve köylü oyları karşılığında, bu davranışı haklı gösterecek ağırlıkta bir şeyler getiremeyeceği, terazinin öbür kefesini denkleştiremeyeceği besbelliydi.

CHP'nin koşulsuz desteklenmesine kesinlikle karşıyız. CHP'nin demokrasi ve özgürlükler konusundaki vaatlerini tutabilmesi için, bu partinin şimdiden demokratik tutum ve davranışlara itelenmesi gerekir. Bu da CHP'nin kendi solundaki tüm parti ve kuruluşlarla diyalog kurmaya zorlanmasıyla" sağlanır" demiştir.

"Orta Doğu Amerikan strateji planlarında 1970'lerde bir hareket üssü haline geldikten sonra, Amerikanın gözünde Türkiye'nin önemi artmıştır. Amerika, Türkiye'yi sol akımlardan, Amerikan aleyhtarı akımlardan temizlenmiş, kendi açısından güvenilir bir askeri üs haline yeniden getirmeye çalışmaktadır. Bu amaçla Türk burjuvazisinin Amerikan emperyalizmiyle çıkar birliği halinde olduğu ise açıktır.

"12 Mart'tan bu yana, Türkiye'de faşizm, geleneksel biçiminden sıyrılarak batıdaki modelleri örnek alan yeni bir biçime bürünmüştür. Eskiden faşizmi, Türkiye'de bürokrasinin asker ve memur kanatları uygulardı. Bugün ise 12 Mart döneminde gücünü çok arttırmış, batıdaki faşizm ideolojisini benimsemiş ve silahlı komando takımları kurmuş ayrı bir faşist parti vardır ve MC iktidarının bir kanadını oluşturan bu faşist parti, devleti içinden ele geçirmeye çalışmaktadır" diyen Aybar faşizmin artık çok ciddi bir tehlike haline geldiğini, üniversitelerin yüksek okulların açılmasıyla birlikte faşist komandoların silahlı saldırılarının, cinayetlerinin de başladığını hatırlatmış, "Kurbanların sayısı her gün artmaktadır. Saldırıların işçi çevrelerinde de sürdürüldüğü dikkati çekiyor. Amacın, solcu gençleri, özellikle bunların lider kadrolarını fizik olarak yok etmek ve uyanık işçileri işyerlerinden attırarak, işçi sınıfının bilinçlenmesini ve örgütlenmesini durdurmaktır" demiştir.

Aybar, Sosyalist Parti'nin kurulduğu günden beri faşizm tehlikesine parmak bastığını, bir yandan emekçilerin yaşadığı gecekondu semtlerinde faşizm tehlikesini halka anlatmak için toplantılar düzenlediğini öne sürmüş, "bir yandan da tüm demokratik kuruluşları faşizmle mücadele için işbirliğine çağırdık. Düşündük ki, demokratik kuruluşlar faşizme karşı ortak bir kanat kurarlar ve teorik görüşlerini saklı tutarak sadece faşizme karşı elbirliğiyle mücadeleyi örgütlerlerse, hele bu mücadeleyi işçilere, köylülere maledebilirlerse, faşizmi durdurmak ve geriletmek olanağı bulunur. Bu alandaki girişimimiz ne yazık ki demokratik kuruluş ve partilerin gerekli ilgiyi göstermemeleri ya da sürdürmemeleri yüzünden sonuç vermemiştir" demiştir.

"Partimizin faşizme karşı yürüttüğü mücadele gene de başarılı kimi sonuçlar vermiştir" diyen Aybar, İstanbul da, İzmir'de, Adana'da, İçel ve Gaziantep'te, ayrıca çeşitli bölgelerdeki gecekondu semtlerinde yapılan miting ve toplantıların emekçilere faşizm tehlikesini somut olarak göstermeye yardımcı olduğunu, yaygın bir afişleme kampanyasıyla emekçi yığınlara ulaşılmaya çalışıldığını belirtmiştir. Sosyalist Parti'nin "işçi, faşistlerin her cinayetinde iki saat işi bırak" sloganının işçi çevrelerinde olumlu yankılar uyandırdığını söyleyen Aybar "Bu sloganımız basında da yer aldığı an küçümsenmeyecek işçi kesimlerinin faşizm tehlikesi karşısında eli kolu bağlı kalınmaması gerektiğini kavramaya başladığını sanıyoruz" demiştir. DGM'lere karşı mücadelede de Sosyalist Parti'nin iş durdurma çağrısının etkili olduğunu söyleyen Aybar, Sosyalist Partili işçilerin DİSK Temsilciler Meclisinde bu eylemler doğrultusunda uğraş verdiklerini hatırlatmıştır. Sosyalist Parti'nin DGM'lere karşı ödün vermez kesin tutumunun ve DGM yasasına karşı parlamentoda yapılabilecek engelleme biçimlerini bir bir ortaya koymasının, başlangıçta DGM ile mücadele konusunda oldukça gevşek davranmış olan CHP'yi sonradan ciddi sayılabilecek bir mücadele vermeye itelediğini öne süren Aybar "Partimiz faşizme ve onun her türlü uzantısına karşı mücadeleyi sürdürecektir" demiştir.

Sosyalist Partinin örgütlenmesini artan bir hızla sürdürdüğünü söyleyen Aybar "olaylar nasıl gelişirse gelişsin, Sosyalist Parti önümüzdeki seçimlere katılmak ve tek kurtuluş yolunun, tek umudun Bağımsız Türkiye Sosyalizmi olduğu gerçeğini emekçi halk yığınlarına anlatmak kararındadır" demiştir.

sosyalist YARIN
Sahibi : Cenan Bıçakçı
Genel Yönetmen : Aydın Köymen
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Ender Yiğitel
Adres : G. M. Kemal Bulvarı 112/18, Maltepe/ANKARA
Telefon : 29 10 42
Baskı : Daily News Ofset
Dağıtım : Hür-Dağıtım
ABONE ŞARTLARI :
Altı aylık : 100 TL
Bir yıllık : 175 TL

BURJUVAZİNİN İÇTEN FETHİ İLE SOSYALİZM

aydın köymen

Hitler, "Kavgam"adlı kitabının bir bölümünde şöyle der: "Örgüt, insanlığın sahip olduğu lutfun hiç bir zaman kitleden gelmediğini, yaratıcı ve kültürlü zihinlerden çıktığını, ırkın hakiki velinimetlerinin onlar olduğunu kendine ilke edinmelidir. Aynı zamanda örgüt bu ilkeden hareket etmelidir. Örgütün bu mümtaz şahıslara hakim bir nüfuz ve tesir temin ederek, hareket ve nüfuzlarını kolaylaştırması umumun menfaatindendir. Çünkü bu umumi menfaatleri hiç şüphe yokki ne aptalların veya ehliyetsiz olanların hakimiyeti, ne de aşağı tabakaların ekseriyeti temin edecektir. Mutlaka, yüksek kabiliyetlere sahip kimseler, işleri ele almalıdırlar."

Bu görüşler "Kavgam"ın sahifeleri arasında kalmadı. Nasyonal Sosyalist hareketin pratiğine de yansıdı. Bu yansıma iki şekilde somutlaştı. Bir kere hernasılsa örgütün yönetimini ellerinde bulunduran kişiler, örgütün en yetenekli kişileri olarak kabul edildiler. Çünkü bunlar en yetenekli olmasalar örgütün yönetimini de ele geçiremezlerdi. Böylece örgüt yöneticilerinin ve özellikle de "Führer"in statüleri, yaşam boyunu kapsayan bir güvenceye kavuştu. "Kavgam"daki bu görüşler, ikinci olarak, Nazi hareketinin stratejisini ve taktik uygulamasını belirledi. İktidara giden yolda destek kitleden değil fakat özellikle aydınlardan, yüksek seviyeli sivil-asker bürokratlardan gelecekti. Zira, objektif olarak en yetenekli ve kültürlü unsurlar bunların arasındaydı ve hareket yukarda belirttiğimiz ilkeyi kabul etmekle bizatihi bu kesimlere hitap ediyordu. Nitekim hareket en büyük desteği Alman Cumhuriyeti'nin askeri organlarında, yargı mercilerinde ve yüksek seviyeli bürokratlarında buldu. Sonunda devlet aygıtı, hiç olmazsa bu aygıtın önemli noktaları ele geçirildi "Reichtag"yangını sadece dikensiz gül bahçesine giden kapıyı açtı. Bu vesileyle, direnen ya da direnme potansiyeline sahip olan güçlerinde kökü kazınmış oluyor, muhalefet tehlikesi ortadan kalkıyordu

Böyle olmakla beraber Hitler'in özellikle orta sınıflar mensuplarından oluşan kitlelerindesteğinide sağladığı bir gerçek. Ancak bu desteğin bilinçli bir destek olmadığı ve kitlelerin desteğini almada en etkin unsur ise propoganda idi Özellikle görkemli toplantılar ve gösteriler kitleleri etkilemede ve zihinlerde Nazi hareketi nin önüne geçilmez bir güç olduğu imajını yaratmada çok işe yaradı. Böylece bir avuç yöneticinin ve büyük burjuvazinin çıkarına hizmet edecek olan, kitlelere ise baskı ve zulümden başka bir vaadi bulunmayan Nazizm, kitle desteğini de alarak Almanya da iktidar oldu. 1945'de insanlık suçu olarak ilan edilene kadar da hem kendi halkını hem de öteki halkları kan denizinde yüzdürdü.

Sosyalizm Nazizmin tam tersi. Sosyalizm, üstün yetenekli ve bilge kişilerin iktidarı değil. Aksine o güne kadar aşağılanmış, toplumsal kademenin en altında kalmış, toplumun en büyük kesimini oluşturan emekçi sınıfların iktidarı. Sosyalizm, tüm çalışan insanların yarınlarının kendilerinin olduğunu, kendi kaderlerini kendilerinin çizeceğini ve tamamıyla yeni bir toplumu kendilerinin organize edeceğini anlayacakları, bu bilinçle donanacakları bir rejim. Kapitalizmin insanlardan alıp kopardığı insancıl özü, tekrar insanlara kazandıracak olan, bunu amaçlayan bir rejim sosyalizm. İşte bu yüzden Nazizm'le taban tabana zıt.

> SOSYALİZM NAZİZMİN TAM TERSİ. SOSYALİZM ÜSTÜN YETENEKLİ VE BİLGE KİŞİLERİN İKTİDARI DEĞİL. AKSİNE O GÜNE KADAR AŞAĞILANMIŞ, TOPLUMSAL KADEMENİN EN ALTINDA KALMIŞ, TOPLUMUN EN BÜYÜK KESİMİNİ OLUŞTURAN EMEKÇİ SINIFLARIN İKTİDARI

Politik hareketler iktidara giden yolda araçlarını seçerken özgür değil. Araçların kullanımı, amaçlarla sınırlı. Araçları belirleyen, amaçlar. Tabii politik hareket ilan ettiği amaçlarında samimi ise geçerli bu ilke. Politik hareketler içinde araçları seçme bakımından en az özgür olan hareket ise sosyalist hareket. Çünkü tüm insanlığa kardeşlik, eşitlik, dayanışma, işbirliği ve sorumluluk vaad ediyor sosyalizm. Dolayısıyla kullanacağı araçların özünün bu amaçlara aykırı olmaması gerekli.

Kapitalizmin egemen olduğu her toplumda sosyalist potansiyel de kendiliğinden var. Ancak sadece sosyalist potansiyelin varlığı sosyalizme ulaşmak için yeterli değil. İlk yapılacak iş, sosyalist potansiyelin sosyalist güce dönüştürülmesi Bunun aracı ise örgüt. Yani parti. Örgütün ise sosyalist nitelikleri sahip olması şart. Örgüt, bir bakıma sosyalizmin gerçekleştiği ilk yer. Sosyalizmin temel koşulu ise emekçi sınıfların bizzat yönetime gelerek, kendi kaderlerini tayin hakkına kavuşmaları. Zira, emekçiler söz sahibi, karar sahibi olmadıkça, yeni düzende yönetimin bir yeni bürokrasinin elini geçmesi her zaman için olanaklı. Bunun dünya sosyalist pratiğinde örnekleride var. O zaman bu tehlikenin her şeyden önce parti içinde önlenmesi gerekli. Burada ortaya çıkan gerçek şu: Sosyalist Parti, işçileri, yoksul köylüleri ve her meslekten kafa ve kol emekçilerini bilinçli, aktif kişilerin örgütlü politik hareketi olarak bütünleştirmedikçe, dar ve entellektüellerden oluşan bir kadro hareketi olarak kaldıkça, bu kadro ne kadar güçlü ve seçkin olursa olsun başarıya ulaşamaz, ulaşsada gerçekleştireceği şey sosyalizm olmaz.

Sosyalist hareket, diğer politik hareketlerle kıyaslanamayacak oranda kitle desteğine muhtaç. Hem de bilinçli bir desteğe muhtaç. Bu desteği sağlamanın en etkin yolu da propoganda. Ama propogandanın niteliği bizzat amaçla belirlenmiş durumda. Sosyalist propoganda kitlelerin bilinçlenmesini hızlandırdığı oranda geçerli. Göz boyadığı görkemli gösterilerle kitleleri psikolojik baskı altına aldığı, halktan kopuk aydınların birbiriyle söyleştiği geceler, günler düzenlemek yoluyla entellektüel güç gösterisine dönüştüğü oranda da geçersiz.

Sosyalist hareketin burjuva düzeninin teknisyenlerinden, uzmanlarından yandaş kazanmasının gerekliliği yadsınamaz. Ama bu tek amaç değildir ve sosyalist hareketin iktidara giden yolu buradan geçmez. Çünkü sosyalist hareketin amacı bürokratları, teknisyenleri, uzmanları kendi safına alarak bir bakıma burjuvaziyi kuşatmak, içten fethetmek olamaz. Zira sorun, devlet aygıtının ele geçirilmesi değil, bu aygıtın parçalanması ve giderek yok edilmesidir. Kaldı ki, burjuvazinin kadroları fethetmekle tükenmez, burjuvazi bu operasyona pabuç bırakmaz.

Şimdi akla, belki İtalya gelir. Tartışmaya girmeden sadece şunu hatırlatayım: Burjuvazi ile pazarlık masasına oturmuş olan İtalyan Komünist Partisinin bir buçuk milyon bilinçli emekçi üyesi var, gücünü bunlardan alıyor. Yoksa kendisine yandaş bürokratlardan, teknisyenlerden, uzmanlardan değil.

MC'nin SON UMUDU YABANCI HEYETLER

ABDÜLHAMİD'DEN BU YANA BİTMEYEN SERÜVEN

"Alman İmparatoru ile birlikte memleketimize bazı bilginler de gelmişti. Bu bilginlerin içinde tıpkı İngilizler gibi kazılara meraklı olanları da vardı. Onlar da Musul çevresinde eski eserler aramak istiyorlardı. Kendilerine müsaade ettim. Fakat İngiliz heyetlerinin petrol kokusu aldıklarını bildiğim için , yaverlerimden birini , bir başka nam ile Musul'a gönderdim ve kazıları yerinde izlemesini tenbih ettim.

Aradan çok kısa bir zaman geçmişti. İmparator hala memleketimizin misafiriydi. Salahattin efendiden bir rapor aldım. Alman heyeti de tıpkı İngilizler gibi , kuyular açıyorlar ve sondajlar yapıyorlardı. Eski eserler bahanesiyle petrol aramak, Almanların Osmanlılara nasıl baktığını açıkça gösteriyordu.

Yaverim Salahattin efendi , bu işlerden anlar bir adamdı. Kendini çağırıp Amerika' ya gönderdim. Çünkü Amerika o yıllarda bu işlerde çok ileri idi. Hem bu devletle yakından ilişki kurmamıza yardım edecek , hem de petrol olup olmadığını anlayacaktı. Maalesef bu teşebbüsüm bir netice vermedi. Salahattin efendinin Amerika'da temas ettiği şirketler, ilgi göstermediler, bir yıl sonra da eli boş geri döndü.

İngilizler ve Almanlardan sonra biz de petrol kokusunu almıştık. Japonlardan bir mütehassıs grup istedim. Göndermeyi kabul ettiler. Gerisinin ne olduğunu bilmiyorum. Çünkü az sonra tahttan uzaklaştım." (Abdülhamid'in Hatıra Defteri, sayfa 82-83)

Bu satırları Abdülhamid, 1917 yılında yazmıştı.

Önceki hafta Türkiye'ye gelen Alman heyetini kasım ayı içinde İtalyan ve Japon heyetleri izleyecek, sadaret ise sallantıda.

Önceki hafta Türkiye'ye gelen Alman heyetine 200 kamu projesine ilişkin bir liste sunuldu ve :

"-Gelin bu yatırımları birlikte yapalım." dendi.

Alman heyetinin gelişi kamu sektörü kadar özel sektörü de ilgilendiriyordu. Özel sektör de dış finansmanını tamamlayabilmek için yabancı sermayenin yurda giriş koşullarında değişiklik yapılmasını öneriyordu. Almanlar da bu fikri desteklediler. Almanların yabancı sermaye yasasında yapılacak değişiklik dışında da Türkiye'den talepleri vardı. Alman heyeti, "önce alt yapı yatırımlarınızı yapın, ardından tüketim mallarına özellikle gıda sanayiine önem verin, paranız kalır, zamanınız olursa ağır sanayii de kurmaya çalışırsınız." dedi. Bu Türkiye'nin şimdiye dek izlemeyi amaçladığı kalkınma yönteminden farklıydı ama, özel sektörün izlediği kalkınma yöntemine uygun düşüyordu. Türkiye'nin 1995'e dek kalkınma yöntemini çizen Yeni Strateji' de ara ve temel mallara ağırlık verilmişti. Şimdi Almanlar "bırakın bunu" önerisindeydiler.

Heyetlerin bir bölümünün Türkiye'ye gelişini MC hükümetinin AP kanadı örgütledi. Almanları Dışişleri Bakanlığı getirdi, Japonları da getirecek.

MC'nin MSP kanadı ise elinde tuttuğu Sanayi Bakanlığına bağlı kuruluşlar aracılığıyla uluslararası tekellerle ilişki içinde. Murat 131 imali için dış kredi alınacağı zaman Fiat firmasının hisselerini şüphe ile karşılayan Sanayi ve Teknoloji Bakanı, ardından İtalya' ya gitti , Fiat yetkilileri ile görüştü. Şimdi de İtalyan heyeti Türkiye'ye gelecek. "İslam Ortak Pazarı" diyen MSP Man temsilcilerine de Ankara'da evsahipliği yaptılar. MSP'nin konukları arasında Volvo temsilcileri de vardı.

MC'nin iki kanadı birden arayış içinde. Türkiye'nin döviz rezervlerinin tükenmesi, iktidarın ekonomik çıkmazdaki en son göstergesi oldu. Şimdi özel ve kamu bankaları bir araya gelerek yurt dışından borç para arama çabasında. Bu çabalara hükümet de heyetleri Türkiye'de ağırlamak biçiminde katılmıştır.

YA BÜTÇE AÇIĞI YA KOALİSYON

MC çıkmazı, yalnız dövizlerde değildir. 1977 yılı bütçe yasası önümüzdeki günlerde Meclislere gidecektir. Bakanlar Kurulu'nun 30 Kasım akşamına dek bütçe sorununu çözüme bağlaması gerekiyor. Ancak, MSP her temelin üzerine bir inşaat talebiyle geldiği için yalnız kamu iktisadi kuruluşlarının 1977 yılı açığının 90 milyar lirayı aşması bekleniyor. MSP, yeni işler için 15-20 milyar lira arasında bir ödenek istiyor. Bu verilmese dahi, kamu iktisadi kuruluşlarının açıkları 70-75 milyar lirayı bulacaktır.

Bütçenin tümünün açığı ise ayrı bir sorundur. Kamu iktisadi kuruluşları dışında, MC'nin kendi iyimser tahmini ile 1977 bütçesinde 20 milyar lira açık söz konusudur. Bu açık, memurlara verilen maaşların arttırılmaması varsayımıyla hesaplanmıştır. Katsayının 1 arttırılması yaklaşık 5 milyar liralık bütçe yükü getirecektir. Yani MSP'nin temel taleplerinin ancak dörtte biri kadar. Ancak MSP daha projesi tamamlanmamış yatırımlara ödenek isterken memur maaşları üzerinde fazla ısrarlı değildir.

SERMAYE DE TEDİRGİN

MC iktidarının bu çabaları artık sanayi sermayesini dahi rahatsız etmeye başladı. Sanayi sermayesinin endişesi, atılan temellerin üzerine inşaat yapılması olasılığından geliyor. Sanayinin sözcülerinden Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası Başkanı Şükrü Er, geçen hafta "Nerede ise tamamen devletçiliğe gidiliyor" dedi. Er, bugünkü koşullarda temeller üzerine inşaat yapılmayacağını bilmeyecek kadar saf ve bilgisiz değildir. Er'in sorunu yabancı heyetlerle yapılan temaslardan gelmektedir. Kamu kesimi de heyetlerden taleplerde bulunmaktadır. Böylece gelen tekelci sermaye temsilcileri Türkiye'ye 1 milyar dolar getirecekse buna kamu kesimi de ortak olacaktır. Burjuvazi ise kendine nasıl olursa olsun bir ortak istemektedir.

Sermaye, kendi çıkarlarını pekiştirmek için yeni örgütlenme çabaları

içindedir. Mali Sermaye 300 milyon lira sermayeli yeni bir şirket kurdu. 13 özel bankanın katılmasıyla ortaya çıkan Yatırım Finansman Anonim Şirketi'nin amacı, Türkiye'de tekelleşmenin teşviki. Bunu da yasaların izin verdiği ölçüde kuruluş statüsünde belirttiler. Şirketlerin hisselerini almak, satmak, kurulmuş ve kurulacak şirketlerin yönetimine katılmak bu kuruluşların görev alanı içindedir.

Sermayenin bir başka örgütlenme biçimi de kamu oyunu etkilemeye yöneliktir. Yine Madeni Eşya Sanayicileri Sendikasının Genel Kurulunda Türkiye İşveren Sendikaları Başkanı Halit Narin şöyle dedi :

"- İşverenler olarak örgütlenmede kaybedecek zamanımız yoktur. Kaybedilecek her gün işçi sendikaları karşısında işverenlerin biraz daha güçsüz kalmasına neden olacaktır."

İşverenler örgütsüzlükten şikayetçidir.

KARŞILIKLI HESAPLAR

MC iktidarı da örgütünü dağıtma süreci içindedir. Dört ortak arasındaki ekonomik çekişmeler son günlerde karşılıklı suçlamalar biçimine dönüştü. Yüksek Planlama Kurulu gündeminde yer alan yatırım projeleri konusundaki görüş ayrılığı MC'nin temellerini sarsar boyuta ulaştı.

MSP kanadının bugüne dek yaptığı girişimler artık parayı gerektirmeye başladı. Gaziosmanpaşa'da lüks bir villanın kadife perde kaplı odasından yönetilen TÜMOSAN'ın artık fabrika kurmak için paraya ihtiyacı vardır. Yönetim kurulunu kuran bu şirket, sermayesinin yüzde 25'ini de almıştır. Ancak temelini attığı projelerin karşılıkları yoktur. MSP, seçmenine bunların hesabını vermek durumundadır. Yeni temeli atılan çimento fabrikalarının üzerine de inşaat yapmak MSP için "farz"dır. Bunun dışında yeni temel atmak ise "sünnet"

AP'nin ise hesapları bu kadar kısa dönemli değildir. Seçmene oy için gitmek için daha yaklaşık 1 yıl vardır. Bu süre içinde kamu kesiminin toplu sözleşmeleri vardır, tarımsal ürünler destekleme alım fiyatlarının belirlenmesi vardır, memurlara verilen yan ödemelerde değişiklik yapılması söz konusudur. Tüm bunlar için de bütçeden para verilmesi gerekmektedir. MSP'nin temellerine harç konmaya ödenek ayrılırsa seçmene giden diğer yolların tıkanacağını AP bilmektedir. Bu nedenle de MSP'nin ödenek taleplerini şüpheyle karşılamaktadır. Ödeneklerin tümünün verilmesi halinde Kamu İktisadi Kuruluşlarının açıkları 90 milyara ulaşacağı için birçok temel mala zam gereği ortaya çıkacaktır.

AP, MSP'nin önerilerine karşı çıkarken bu hesapları yapmaktadır. Oysa MSP, önümüzdeki yıl içindeki "günahların" AP'ye ait olacağına kendini inandırmıştır. Sevapların ise kendine ait olacağından emindir.

MHP CEPHESİ DE ÇÖKTÜ

Koalisyonun iki büyük ortağı arasındaki ilişkiler bu şekilde sürerken, üç numaralı ortak MHP'nin de geleceğe umutla baktığı artık söylenemez.

MHP'nin devlet cihazını içeriden ele geçirme çabaları önemli bir yara aldı. Bu çabaların en yoğun biçimde sürdürüldüğü kurumların başında, eğitim kurumları geliyordu. MHP, Eğitim Bakanlığından, Eğitim Enstitülerine, liselere, hatta ortaokullara kadar uzanan zincir içinde önemli noktaları ele geçirmeyi başarmıştı. Ancak başarı arttıkça pervasızlık da arttı. Koalisyonun AP kanadı bu pervasızlık karşısında giderek sabrını yitirdi. Sabrın yitmesinde özellikle iki etken rol oynadı :

Etkenlerden birincisi, kamuoyunun eğitim kurumlarının faşistleştirilmesi çabalarına karşı duyduğu tepkiydi. Bu tepki, giderek somut bir mücadeleye dönüştü ve MHP büyük ölçüde tecrit edildi. Bu aynı zamanda MC hükümetinin de tecridi anlamına geliyordu.

İkinci etken ise, MHP'nin yönetim içindeki etkinliğinin artmasının AP'nin MHP'yi sadece "vurucu güç" olarak kullanma hesaplarına ters düşmesiydi.

MHP'nin eğitim kurumlarını ele geçirme politikası son günlerde enstitü sınavlarında bir "rezalete" dönüşünce, bu konularda şimdiye kadar sessiz kalmayı yeğleyen Cumhurbaşkanı bile çileden çıktı. AP bu fırsatı kaçırmadı. "Etkili çevrelerin" de desteğiyle sınavların iptal edilmesini sağladı.

Bu yenilgi MHP için koalisyonda kalma nedenlerinden başlıcasını ortadan kaldırıcı nitelikteydi. Çünkü MHP için iktidara giden yol, kitlelerden değil, devletin içeriden ele geçirilmesinden geçiyordu.

Bugün, MC hükümetinin kaderi konusunda çeşitli eğilimlerdeki çevrelerde ve yabancı diplomatlar arasında şu teşhis hakimdir : MC koalisyonu çöküşün içindedir !

ŞİMDİ NE OLACAK ?

MC çökecek. Daha doğrusu çökmesi gerekli. Çünkü, bütün göstergeler bu yönde. Çökmemesi sürpriz.

Siyasi kulislerde tarih de verilerek çöküş günü bekleniyor ve hesaplar yapılıyor. Tarih 30 Kasım. Hesaplar ise büyük ölçüde yeni bir CHP - MSP koalisyonu üzerine yapılıyor. Bir ikinci tahmin de bağımsız başbakan formülü. Zeyyat Baykara ya da Cihat Alpan adlarını dışarıdan destekleyecek bir CHP, MSP, DP ve bağımsızlar anlaşması

Buna karşılık, bunalım anlarında tekrar tekrar ortaya atılan ve büyük sermaye çevreleriyle, emperyalist güçlerin de onayını alan AP-CHP ortaklığı formülünü de alternatifler arasında saymak gerekli.

Bütün bu formüllerin hakim sınıfları içine düştükleri bunalımdan kurtarıp kurtarmayacağı ise son derece kuşkulu. Çünkü, bunalım dışa bağımlı ve çarpık bir yapıya sahip olan Türkiye kapitalizminin bunalımı.

Sorunun çözümü için, birbirinin tamamen zıddı olan iki formül var : ya açık faşizm uygulayacaksın ve hakim sınıflar düzlüğe çıkacak, ya da emekçi sınıflar iktidara gelecek ve Türkiye düzlüğe çıkacak.

Tabii, bu iki olasılık da bugün için olanaksız.

DGM YASA TASARISINA KARŞI YÜZ BİN'İN ÜZERİNDE İŞÇİ DİRENİŞE GEÇTİ.
TÜM SOSYALİST PARTİLER BU YASA TASARISINI PROTESTO ETTİ.
DEMOKRATİK ÖRGÜTLER KAPATILMA PAHASINA MÜCADELE VERDİ.

CHP ne dedi?

Orhan Eyüboğlu
(CHP Genel Sekreteri)
18 Eylül 1976 tarihli
gazetelerde yer alan demeç

"CHP Anayasanın Devlet Güvenlik Mahkemeleriyle ilgili 136.maddesinin kaldırılması için bir kanun teklifi hazırlamış ve imzaya açmıştır...Çünkü 136. madde Anayasa'nın olağanüstü mahkeme kurulamıyacağını öngören 32.maddesiyle çelişki halindedir."

Orhan Eyüboğlu
(CHP Genel Sekreteri)
12 Eylül 1976 tarihli
Cumhuriyet gazetesinde
yayınlanan demeç

"İki büyük işçi konfederasyonu da DGM'ye karşı çıkıyorlar, Çünkü demokratik hukuk devleti kurallarıyla bunun bağdaşmadığını görüyor ve söylüyorlar."

Hayrettin Uysal
(CHP Millet Meclisi
Grup Başkan Vekili)
20 Eylül 1976 tarihli
gazetelerde yer alan demeç

"DGM' yi çıplak olarak göremeyiz. Biz DGM ile birlikte Anayasa'nın 142. maddesindeki Uyuşmazlık Mahkemelerinin kurulması, milletvekillerinin görevlerinin dışında başka iş yapmasını öngören kanunun çıkması ve 163. maddenin DGM kapsamına alınmasının prensip olarak kabul edilmesi halinde bir müzakere masasına oturabiliriz."

İsmail Hakkı Birler
(CHP Tokat Milletvekili)
Millet Meclisinin 8 Şubat 1976
günkü birinci oturumunda CHP Grubu
adına yapılan konuşma

"DGM'ler Anayasa'da yer almıştır. Anayasaya aykırı değildir. Ancak biz DGM'nin bugünkü biçimiyle muhteviyatına karşıyız...CHP'nin kamu oyu önündeki sorumluluğu Sosyalist Partinin sorumluluğu gibi değildir. Kamuoyundaki tepkiler meydandadır. Bu yasa çıkarsa da tepkiler olacaktır, çıkarılmazsa da tepkiler görülecektir."

Ali Nejat Ölçen
(CHP Millet Meclisi
Grup Başkan Vekili)
30 Ekim 1976 tarihli
Milliyet gazetesinde çıkan
"CGP, DGM için CHP ile
Temasa Geçti" başlıklı haberden

"Ortaya çıkan toplum için, hukuk düzenimiz için yeni olan suç ve suçluluk halleri karşısında arza çalıştığımız ölçüler içerisinde bir davranışa girmek gerekli tedbirleri almak zorunluluğu vardır. Bu görüşle ve beliren ihtiyacı bu ölçüler içerisinde değerlendirdiği için çindir ki Cumhuriyet Halk Partisi, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulmasını ilke olarak kabul etmiştir"

DİSK'TE YÖNETİM ÇIK

DiSK'iN PARÇALANMA TEHLiKESiNi ORTADAN KALDIRACAK TEK ÇARE DAVANIN GERÇEK SAHiPLERiNiN ORTAYA ÇIKMASIDIR

Ülkemizde bir süre ABD Büyük Elçiliği Çalışma Ataşesi olarak görev yapmış olan Millen, bu görevi sırasında, 1968'de yazdığı bir makalede Türkiye'de sendikacılığın durumunu şu cümlelerle özetliyordu :

"Şüphesiz benceniz, diğer gelişmekte olan ülkelere nazaran Türkiye'de Amerikan sendikacılık modeline daha yakın bir benzerlik görmekteyim. Bunun ABD modelinin şuurlu bir taklidi sonucunda doğduğunu sanmıyorum: Bana öyle geliyor ki bu benzerlik belirli bazı tarihi faktörlerden ileri gelmiştir. İçinde bulunduğumuz dönemde bu kavrama zıt yönde bir akımın doğmuş olması ilgi çekicidir.........."

Millen'i telaşa düşüren, o tarihlerde Türkiye işçi sınıfı hareketinin Türk-İş'in hegemonyasından kurtulması değildi sadece. Evet ortada DİSK adında yeni bir konfederasyon vardı gerçi. Ve ikinci bir konfederasyon da Amerikan sendikacılak modeline aykırıydı. Ama Millen'i asıl kuşkulandıran, bu yeni konfederasyonun adına bile giren ve ana tüzüğünde de yer alan nitelikti Yeni konfederasyonun adı "Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu" idi ve ana tüzüğünün 3. maddesinde şu ilke yer almaktaydı :

"Emekçilerin, tüm haklarını alabilmesi yalnız mesleki mücadele ile mümkün değildir. Bünun yanısıra Anayasa daki demokratik haklarını kullanarak, siyasi mücadele yapmalarıda gereklidir. Bu mücadele, işçi sınıfını varlığının tüm bilincine kavuşturarak, insanın insanı sömürmesi esasına karşıt bir amaç güder. "

İşte Millen'i endişeye sevkeden, Türkiye sendikal hareketine DİSK'le birlikte devrimci bir özün de girmiş olmasıdır.

DİSK VE SİYASAL EYLEM

DİSK 12 Şubat 1967'de: Türkiye Maden-İş Sendikası G. Başkanı Kemal Türkler, Lastik-İş G. Başkanı Rıza Kuas, Türk Maden-İş G. Başkanı Mehmet Alpdündar, Türkiye Gıda-İş G. Başkanı Kemal Nebioğlu, Basın-İş G. Başkanı İbrahim Güzelce tarafından kurulmuştu.

Kuruluşundan kısa bir süre sonra, Türk-İş ile aralarındaki fark sorulduğunda DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler şunları söylüyordu :

"Siyasi Örgüt olmadan işçi sınıfı iktidara gelebilirmi? Partilerüstü politika ne demek? Uygulama değil esasta ayrılıyoruz. İşçi sınıfının sosyalist mücadele yapması, iktidara gelmesi ve sosyalizmi kurması kendi politik örgütü ile olur. İşçi sınıfını temsil edenler, sendikaların başında bulunanlar partilerüstü politika yürütecekler, kim yutar bunu? Bu kimin işine yarar? İşçi sınıfının mı, yoksa ona karşı olanların mı ? "

Kemal Türkler aslında yeni bir şey söylemiyordu. 1910'larda Lenin'de siyasal örgüt ile sendikal örgüt arasındaki ilişkilerden söz ederken, sendikal örgütlerle Sosyalist Parti arasında en sıkı bağların sağlanmasının sosyalist hareketin başarı koşullarından en önemlisi olduğu üzerinde uzun uzun durmuştu. Ama Kemal Türkler'in sözleri Türkiye için yeniydi ve Türkiye sosyalist hareketi için yeni umut kapıları açıyordu.

Nitekim DİSK kurulduğu tarihten itibaren TİP ile sıkı bir dayanışmaya girdi. Hatta bu ilişki açıkça bir bütünleşme idi. DİSK yöneticilerinin çoğu aynı zamanda TİP kurucuları idiler. Aynı şekilde, 1965 seçimlerinde TİP listesinden parlamentoya üye seçilen sendikacıların çoğunun DİSK yöneticisi olmaları ve DİSK Genel Başkan Vekili Rıza Kuas'ın uzun süre aynı zamanda TİP Genel Sekreterliğini de yürüttüğü halâ hatırlardadır .

Kısaca özetlemek gerekirse DİSK, kuruluşuyla birlikte sosyalist sendikacılığın gereği olarak siyasal mücadelenin de içindedir.

KEMAL TÜRKLER ve DİSK'İN ŞİMDİKİ YÖNETİCİLERİ SOSYALİST DEĞİLLERMİ ?

25 Ekim 1976 Pazartesi günkü gazetelerde DİSK' in kuruluşundan beri Genel Başkanı olan Kemal Türkler'in, haftalık "Yedigün" dergisine verdiği demecin önemli bölümleri yer alıyordu. Bu demeç çoğu kimsenin gözünden kaçtı. Ama sosyalistler bu demecin gerçekten o çok önemli bölümlerini ibretle okudular. 1967 lerde "Partiler üstü politika ne demek ? Siyasi örgüt olmadan işçi sınıfı iktidara gelebilirmi ?" diye ders veren DİSK'in en yüksek yöneticisi şunları söylüyordu:

"Siyasal etiketli sendikacılık tarihe karışmıştır. Bir partiyle bütünleşmek yanlıştır......"

Anlaşılan Kemal Türkler'in DİSK iç'n saptadığı ders kitapları da MC modasına uyarak gözden geçirilmiş ve artık "işçi sınıfının sosyalist mücadele yapması, iktidara gelmesi ve sosyalizmi kurması siyasal örgüt ile olur." falan gibi cümlelerle başlıyan kitaplar herhalde modaya uymadıkları için çöplüğe atılmışlardır. Bunların yerine getirilenler ise çağdaş kitaplardı Türkler'e göre. Hemde o kadar çağdaştılar ki, dünya sendikacılık hareketi hakkında biraz bilgi sahibi olanlar Kemal Türkler'in bu beyanıyla hemen, 1880'lerdeki Amerikan sendikacılığındaki gelişme çizgisini anımsadılar.

ABD'nin en büyük işçi sendikaları federasyonu olan AFL'nin çekirdeğini teşkil eden "Federation of Trades and Labor Unions'un 1881'de kuruldukten sonra aynı yıl Pittsburg'da toplanan ikinci kongresinde kamuoyuna açıklanmak üzere bir bildiri kabul edilmişti. Bildiri' de aynen şu cümleler yer alıyordu :

"Hiçbir üyenin açık olarak herhangi bir siyasi partinin üyesi ve amaçlarının savunucusu olmaması gerekir. "

İşte böyle.

Şimdi herkes Kemal Türkler ve öteki DİSK yöneticilerinin sosyalist olup olmadıklarını soruyor birbirine.

ilan

Emperya...
Kucağında...
İşçi Konf...

Emperyalizm bir ahtapot gibi. Her alanda kolları var. Bu kolların en önemlilerinden birisi de sendikacılık hareketlerine uzanan kol. Böylece kendisini yıkabilecek tek güç olan işçi sınıfının hem tek tek ülkelerdeki ve hemde uluslararası plandaki mücadelesi kontrol altına alınıyor, etkisiz kılınıyor.

Bu kol Türkiye'yede uzanmış durumda. Türkiye'deki örgütü TÜRK-İŞ. Mutemet adam ise Halil Tunç.

Truman Doktrini ve Marshall Planı ile somutlaşan ABD'nin yayılma politikası Türkiye'ye ulaştığında ilk el attığı alanlardan birisi de sendikacılık oldu. ABD Elçiliği, AID ICFTU, AFL. CIO temsilcileri gibi çeşitli kanallarla meydana getirilen ilişkilerin hemen ardından TÜRK-İŞ kuruldu. Özellikle AFL-CIO'nun uluslararası ilişkiler dairesi başkan yardımcısı IRVING BROVN'un önemli bir rol oynadığı bu kuruluştan sonra TÜRK-İŞ'in gelişme ve örgütlenmesi tamamen ABD' nin kontrolunda oluştu.

MAZI

Öteki DİSK yöneticileri diyoruz, çünkü, DİSK ana tüzüğüne göre genel başkan demeç verme yetkisine sahip ve verdiği demeçler DİSK'i bağlayıcı.

DGM'LERE KARŞI DİSK TABANININ VERDİĞİ MÜCADELENİN SORUMLULUĞUNU ÜSTLENMEK ANCAK ŞEREF KAZANDIRIR

Kemal Türkler ve arkadaşlarının sosyalistlikleri tartışılırken iş ister istemez yeni boyutlarda kazanıyor. Ve akla ilk olarak, DGM'lerle mücadele konusunda DİSK yönetiminin takındığı tavır geliyor.

16 Eylül 1976 tarihinde DİSK'e bağlı üye sendikalara DİSK Genel Yönetim Kurulu'nun oybirliğiyle aldığı bir karar iletildi. Bu karar aynı zamanda bir basın toplantısı ile de kamu oyuna açıklandı. Hatırlanacağı gibi karar aynen şöyle idi :

"MC iktidarının Anayasal ve Demokratik yoldan düşürülmesine ve halktan yana iktidar kuruluncaya kadar, tüm ülkede de (genel yas) ilan edilmesine, Anayasal ve demokratik hakların DİSK'in (tabanının söz ve karar sahibi olma) temel ilkesi içinde kullanılabilmesi amacıyla işçi üyelerin serbest bırakılmasına, DİSK tarafından düzenlenmeyen yürüyüş ve mitinglere katılınmamasına, ...karar verilmiştir. "

Bundan sonra olanları ise tekrarlamak gereksiz. Yalnız şu kadarını söylemek bir görev. DİSK tabanının yiğit mücadelesi DGM yasa tasarısının yasalaşmasını önledi, hem de, Türkiye işçi sınıfı tarihine altın harflerle geçecek bir kararlılık örneği vererek.

DİSK üst yönetimi ne yazık ki bu yiğit mücadelenin sorumluluğunu paylaşmaktan kaçındı. Daha doğrusu işin başında alınan kararla sorumluluktan kaçtığını açık açık ilan ederek, bu yiğit mücadeleden kendisini soyutladı DİSK üst yönetimi. Hem de hiç bir zaman uygulamadığı "tabanın söz ve karar sahibi olması temel ilkesi"nin ardına sığınarak.

Devrimci sendikacılık zor iş. Çünkü devrimci sendikacılık yapmak için her şeyden önce devrimci olmak gerekir. Devrimcilik ise zor zenaat. Devrimci olmanın bir sürü koşulu var. Ama en baş koşulu; "tavşana kaç, tazıya tut" zihniyetine sahip olmamak. Devrimci sendikacılığın baş koşulu, tabana inanmak ve sadece demeç verirken değil ama eylem yaparkende tabanla birlikte sorumluluğu yüklenmek. Yoksa en önemli eylemi koyarken, tabanın söz ve karar hakkına sahip olması ilkesini hatırlayarak işin içinden sıyrılmak değil.

DGM'lere karşı DİSK tabanının verdiği mücadelenin sorumluluğunu üstlenmek DİSK üst yönetimine ancak şeref kazandırırdı. Ama olmadı. Şimdi bu yiğit mücadele nedeniyle işten atılan üç binin üzerindeki DİSK işçisi için "dayanışma fonu" kurmakla hiçbir şey kanıtlanamaz. Ya da, kulaktan kulağa fısıldayarak: "efendim Mehmet Kılınç gibi kişilerin bulunduğu bir yönetim kurulundan bundan daha ileri bir karar geçirtmek olanaksızdı" denilerek işin içinden sıyrılınamaz. Çünkü o zaman sorarlar adama :

"Petro-Kimya İş yöneticilerini cezalandıran ve bu sendikayı Mehmet Kılınç'ın sendikasına peşkeş çeken sen değilmiydin" diye.

DİSK YÖNETİMİNİ DİSK'LE ÖZDEŞLEŞTİRME ÇABALARI .....

DİSK yöneticilerinin sosyalistlikten vazgeçmeleri, partilerüstü politika ilkesine dönmeleri ve hayatı bir eylemde sorumluluğu yüklenmemekle de kalmadı. Olay Tercüman gazetesinin yayınıyla başladı. Sonra tüm basın yazmaya başladı. Kemal Türkler'in 36 daireli bir apartman inşaatı varmış, ayrıca da bir sürü başka gayri menkulü. Kemal Türkler ve DİSK Basın Bürosu önce bütün bu iddiaları reddettiler. Ama daha sonra hepsini kabullendiler.

Hayret etmemek elde değil. Bu bir haftalık yalan neden söylendi? Neden ilkönce bu iddialar reddedildi de sonradan hepsi kabul edildi?

Diyelim ki bir hatadır oldu. Ama işin asıl acı tarafı hem bu iddialar reddedilirken ve hemde kabul edilirken DİSK'in öne sürülmüş olması. Kişisel sorumluluktan kaçınılarak bütün bu iddiaların DİSK'e yöneltilmiş bir saldırı olarak nitelendirilmesi ve DİSK bölmeyi aklına koymuş olan burjuvazinin ... yağ sürülmesi......

İşte buna kimsenin hakkı yok. Hakkı yok ... Kemal Türkler gitse ne değişir acaba? Bize göre hiç bir şey. Çünkü sorunun boyutları kişilerin sübjektif niyetlerini aşar nitelikte. DİSK'te yöneticilerin kalımlılığına olanak tanıyan, örgütün aşırı bir merkeziyetçilikle yukarıdan aşağıya yönetilmesini olanaklı kılan, tabanın gerçekten söz ve karar hakkına sahip olmasını engelleyen bürokratik yapı değişmedikçe, değişen sadece Kemal Türkler olur o kadar. Sosyalist hareket siyasal örgüt biçiminde olsun, sendikal biçimde olsun, bürokrasi tohumlarını simdiden bağrından söküp atmak zorunda.......

DİSK'İN BÜTÜNLÜĞÜ BUGÜN İÇİN HER ZAMANDAN DAHA ÖNEMLİ. AMA DİSK, DİSK YÖNETİMİYLE ÖZDEŞLEŞTİĞİ SÜRECE, BÜROKRATİK MEKANİZMA EGEMENLİĞİNİ YİTİRMEDİKÇE, BURJUVAZİNİN OYUNLARI KARŞISINDA HER AN ÇÖKEBİLİR. BU TEHLİKEYİ ORTADAN KALDIRACAK TEK GEÇERLİ ÇARE DAVANIN GERÇEK SAHİPLERİNİN SAHNEYE ÇIKMASIDIR.

lizmin aki derasyonu: TÜRK-İŞ

İŞ'in ABD tarafından de-
n bilinen araç uygulan -
dım. Bu araç vasıtasıy
ABD dünya politikasına
adı. Bu yardımların 1960
ini kapsayan dökümü

rı.........
.447.614,03 TL
mları....
382.076.16 TL
ımları....
733.005,00 TL

nali yardımla kalmadı.
yardımın amacı Türk
na Amerikan doktrini
ti ve bunun içinde
etiminin beynini yıka-
di. Bu amaçla TÜRK-
i sık sık Amerika ge-
ler. Bunların sayısı
eminde tahminin 600'ü
larda Türkiye'ye dön-
ÜRK-İŞ'in eğitim se-
kendilerine verilen
iz yerine getirdiler.

971 tarihinden sonra
eticilerinin deyimiy-le "yeni bir alanda dışa açıldı." İlişki kurulan kuruluş kısa adıyla AAFLI olarak anılan ve ABD basınınca CIA'nın yan örgütü olarak adlandırılan "Asya-Amerika Hür Çalışma Enstitüsü" idi.

Bu ilişkilerin kurulmasında iki kişi özel gayret gösterdiler. TÜRK İŞ Genel Başkanı Halil Tunç ve AAFLI Genel Direktörü Moris Paladino. Bu özel gayretler sonunda halen TÜRK-İŞ ile AAFLI ortak eğitim projeleri ve araştırmalar yürütülmekte. ABD'de yayınlanan "Kim Kimdir ?" isimli kitapta CIA Ajanı olduğu bildirilen Emanuel Boggs TÜRK-İŞ bünyesinde görev yapmaktadır.

TÜRK-İŞ'i yönetenlerin bu işlerden maddi çıkar sağlayıp sağlamadıklarını bilemeyiz. Ama hizmette kusur etmedikleri muhakkak İşte bir kaç örnek:

Uzun yıllar ve halen yürütülmekte olan "Partilerüstü Politika" ile Türkiye'de İşçi Partilerinin ile Türkiye'de İşçi Partilerinin güçlenmesine set çekilmiş. TİP gibi partiler kurulduğunda bunlar etkisiz kılmak için TÜRK-İŞ'in parti kuracağı söylentileri yayılmıştır

12 Mart Faşist hükümetlerine en büyük desteği TÜRK-İŞ sağlamıştır.

DİSK tabanının yürüttüğü DGM direnişlerinin kırılmasında TÜRK İŞ elinden geleni ardına koymamış tır.

KAMUOYUNA VE ÖZELLİKLE TÜRK-İŞ BÜNYESİNDE YILLARDIR BİR ŞEY YAPMADAN DURAN SOSYAL-DEMOKRAT SENDİKACILARA, SON TÜRK-İŞ GENEL KURULUNDA HALİL TUNÇ UN YANINDA AĞIRLIĞINI KOYAN CHP GENEL BAŞKANI BÜLENT ECEVİT'E, TÜRK-İŞ TABANINDAKİ TÜM İŞÇİLERE DUYURULUR !

Son mu, Başlangıç mı?

Çin'in yeni lideri: Hua Kuo-feng

Çin'de Chou En-Lai'ın ölümünden sonra hızlanan fraksiyonlar arası mücadele Mao'nun ölümünden sonra bir ölüm kalım savaşına dönüştü. "Şanghay Dörtlüsü" diye bilinen, parti ve devletin en üst kademelerini oluşturan grubun tasfiyesi ve olayın "yorum yok" kaydıyla açıklanması Çin Komünist Partisinde parti içi demokrasinin bulunmadığı konusunda ciddi kaygılara yol açtı. O kadar ki, Sovyetler Birliğin' den sonra Çin'de de partinin ve devletin bürokratik bir yozlaşma içinde bulunduğu adeta bu olaylarla kanıtlandı. Çünkü, sosyalist bir ülkede dün göklere çıkarılan parti yöneticilerinin bugün hain ilan edilmesini ve bu ihanetin doyurucu kanıtlara dayandırılmamasını bir bakıma başka türlü izah etmenin olanağı yoktu.

Bugün Çin'de çok garip şeyler oluyor. Partinin ve devlet aygıtının en üst kademelerinde yer alan Şanghay grubu, tıpkı Mao'nun eski halefi Lin-Piao gibi ihanetle suçlanıyor. Bundan tam on yıl önce Tien-An-Men meydanında "Kültür Devrimi"ni başlatanlar ve Başkan Mao'ya yakınlığı ile tanınanlar Mao'nun ölümü üstünden bir ay geçmeden elimine ediliyorlar... Böylece kültür devriminin yaratıcıları ve yarınları birer birer parti, bürokrasi ve ordudan ayıklanıyorlar. Bütün bunlar çeşitli biçimlerde yorumlanabilir. Ama yorumların yadsınamayacağı bir gerçek de var: Olanları sosyalist demokrasinin ilkeleriyle bağdaştırmak imkânsız.

MAO VE MAOİST FRAKSİYON

Maoist ideolojide kapitalizmden sosyalizme geçiş evrensel bir olgudur. Fakat Maoist düşüncede bu olgu hiç bir zaman pratik bir sorun haline dönüşmemiştir. Aksine, dünya devriminin karşılaştığı engeller karşısında Mao yeni bir görüş geliştirmiştir. Bu görüşe göre, bundan böyle devrimler geri kalmış ülkeler ve bölgelerden gelecektir.

Mao'ya göre kitleler ne kadar geri ise, baskı altında tutuluyor ve sömürülüyor ise o oranda da devrimcidir. Bu durumda, devrimci bilinçle dünya yıkılmakla kalınmaz, aynı zamanda da yeni bir dünya kurmak olanaklı hale gelir. Mao bu görüşünü sonuna kadar götürerek, Çin'de sosyalizmin kuruluşunda maddi koşulların ikincil bir öneme sahip olduklarını ileri sürmüştür. Temel faktör, kitlelerin politik bilincini politik eğitimle yükseltmektir.

Çin'de elimine edilene kadar Şanghay grubu tarafından temsil edilen maoist fraksiyon Mao'nun bu temel görüşleri çerçevesinde kitleleri ilgilendiren her politikanın uygulanmasında kitleleri bu amaçla mobilize etmekten yana bir tutum takındı. Böylece kitle hareketi olarak parti geleneği sürdürülmek istendi.

Kitlelerle parti arasında sıkı ilişkilerden yana olan Maoist fraksiyon, bunun doğal sonucu olarak da iki ana görüş ileri sürüyordu :

- Bürokrasi mümkün olduğu kadar temizlenmiş olmalıdır ve bu da ancak ekonomik ve sosyal ayrıcalıkların en aza indirilmesiyle olanaklıdır.
- Parti ile kitleler arasında araya başka hiç bir kast girmeden doğrudan ilişki kurulmalıdır.
- Bazı sağ eğilimliler karşısında Maoist fraksiyonun yürüttüğü mücadele kimi zaman olumlu sonuçlar vermekle birlikte, olumsuzlukların maddi temelleri gözden kaçırıldığı için, her olumsuzluğu yeni bir politik kampanya ile yenmek gibi bir durumu da beraberinde getirdi. Bu durum bir bakıma kitle hareketlerini fetişize etmekten başka bir şeyde değildi. Çünkü maddi koşulların empoze ettiği sınırları zorlamakla sorunun çözümlenemeyeceği açıktı.

GERİYE DÖNÜŞÜN PARTİZANLARI

Mao'nun ölümünden sonra Şanghay grubunu tasfiye ederek yönetime hakim olan ve "Geriye Dönüşün Partizanları" olarak adlandırılan fraksiyon ise bürokrasinin bir gerçek olduğu görüşündedir. Amacı ise, kendi kaynakları, kendi bürokratik mekanizmasıyla, kendi ekonomi politikasıyla Mao'nun aşırı sol politikasının zararlarını asgariye indirmektir.

Kültür devriminden önce bu fraksiyonun açık seçik bir programı yoktu. Fakat kültür devrimi ile birlikte Chou En-Lai'ın programında ifadesini buldu. Chou En-Lai'ın "birlik, istikrar ve refah" biçiminde formüle ettiği genel politika bu fraksiyonun programı haline geldi.

Tabii ki bu fraksiyonun bürokratik yozlaşmaya hizmet ettiği şeklindeki yargı için tek kanıt olarak Chou En-Lai'ın politikasını benimsemesini göstermek olanaksız. Ancak bu fraksiyonun kültür devrimi sırasında "kızıl muhafızlar" ile "uzmanlar" arasında çıkan çatışmada kesin tercihini uzmanlardan yana yapmış olması bu yargıyı destekleyen bir olgu.

Açık olan şey ise bu fraksiyonun gerek parti ve gerekse bürokrasi içinde sağ tandansı temsil ettiği.

KÜLTÜR DEVRİMİ İLE BAŞLAYAN MÜCADELE

Çin'de parti ve devlet mekanizmaları içindeki mücadeleye damgasını vuran işte bu iki fraksiyon arasındaki çekişmelerdir. Bu çekişmenin gözle görülür hale gelmesi ise kültür devrimi ile başlar.

Kültür devriminin harekete geçirdiği kitle dinamiği, sağ klikle birlikte Mao'nun kliğini de tehdit eder bir niteliğe büründü. Kızıl muhafızların güçlü çıkışları bağımsız bir politik hareketin gelişmesi tehlikesini ortaya çıkardı. Bunun sonucunda bütün fraksiyonlar bir uzlaşmaya gitmeyi kendi çıkarlarına daha uygun buldular. Gerek Maoist Fraksiyon ve gerekse o dönemlerde Liou Shao-chi'nin başını çektiği revizyonist fraksiyon, kızıl muhafızların ayaklanmasıyla bütünlüğünü kaybeden, yer yer parçalanan devlet aygıtını ve partiyi yeniden kurmak durumunda kaldılar. Böyle bir durumda Maoist fraksiyonun politik bir zafer kanması söz konusu olamazdı. Nitekim, kendi eliyle başlattığı kültür devrimine dur demek zorunda kaldı.

Kültür devriminin gerçek hedeflerine ulaşamadan durdurulması ise, iki yönde tavizler vermeyi zorunlu hale getirmişti. Bir kere ordu, güvenliği, istikrarı ve sosyal barışı sağlıyacak tek etkin örgüt olarak kabul edildi. Diğer yandan Liou Shao-chi' nin partizanları olan ve devlet aygıtında çoğunluğu oluşturan kadrolara da tavizler verildi. İşte kültür devrimi sonrasında iki fraksiyon arasında kurulan denge böyle bir kompromi sonucunda ortaya çıkan kararsız bir dengeydi.

Şüphesiz kültür devrimini salt bir fraksiyonlar arası mücadeleye indirgemek ve kitle dinamiğinden arası mücadeleye indirgemek ve kitle dinamiğinden söz etmemek olayın önemini küçümsemek anlamına gelir. Oysa kimse kültür devriminin teorik önemini küçümseyemez. Kültür devrimi sosyalist bir toplumun ne olduğunu göstermese bile ne olmadığı konusunda dünya devrimci hareketinde olumlu yankılar uyandıracak bir öneme sahiptir.

KÜLTÜR DEVRİMCİLERİNİN DÜŞÜŞÜ

Sağ fraksiyonla Maoist fraksiyon arasında varılan uzlaşmanın uzun süre devamı Maoistler için göz yumulacak bir durum değildi. Ancak Maoist fraksiyonun politikası kitlelerde insiyatif uyandıracak durumda değildi ve kitlelerde bir hoşnutsuzluk söz konusuydu. Öte yandan Chou En-Lai'ın devlet aygıtında aşırı etkinliğe erişmesi sadece onun kişiliğinden kaynaklanmıyordu. Parti ve devlet aygıtında olduğu kadar, kitlenin de belirli kesimlerinde Chou En-Lai destekleniyordu.

Maoist fraksiyon kitle desteğini kazanabilmek için bir seri kampanyalara girişti. Ancak "Eğitimde Devrim" kampanyası dışındakilerin hiç biri pratikte uygulama alanı bulamadı. Sadece Maoist fraksiyonun parti ve kitleler içindeki gücünü ölçmeye yaradı. Ortaya çıkan durum pek iç açıcı değildi: Gerek parti ve gerekse devlet kadrolarında "Geriye Dönüşün Partizanları" adı verilen sağ grup daha güçlüydü.

Bu nedenle, iki fraksiyon arasındaki denge belir li bir süre daha devam ettirildi. Örneğin, "eğitimde devrim" kampanyasında, "geriye dönüşün partizanları" Maoist eğitim programını kabul ettiler.

Chou En-Lai'ın ölümüyle parti içi mücadele de yoğunluk kazandı. Çünkü, acilen çözümü gereken pratik, somut bir sorun vardı: Chou En-Lai'ın yerini kim alacak?

Mücadele çok sert oldu. Partinin Merkez Komitesi Chou En-Lai'ın yerini kimin getirileceğini tartışmak için yaptığı toplantıda gündemdeki maddeleri bile görüşemeden dağıldı. Sonunda parti içinde etkinliği olmayan ve parti içindeki grupların hiçbirine açıkça dahil bulunmayan Hua Kua Feng başbakanlığa getirildi. Bu sonuç, iki tarafında kendi adamını karşı tarafa empoze edecek güçte olmadığını, taraflardan birinin diğerini etkisiz kılacak güçte bulunmadığını gösteriyordu. Oysa partide Chou En-Lai'ın yerini alabilecek daha yetenekli kişiler vardı. Üstelik Feng, Merkez Komitesi politik bürosunun da üyesi değildi.

Maoist fraksiyon henüz mücadeleyi kaybetmemekle birlikte, tehlikenin yakın olduğunu da fark et-

Çiang Çing

Vang Hung-ven

Çang Çung-çiao

Yao Ven-yuan

ÇİN'DE FRAKSİYONLAR ARASI MÜCADELE «ŞANGAY GRUBU»NUN KAYBETMESİYLE SONUÇLANDI. ANCAK BU, ÇİN'DE KİTLE HAREKETLERİNİN BİTMESİ ANLAMINA GELMEZ

mişti. Bundan sonra Pekin ve öteki kentlerde duvar afişleri boy göstermeye başladı. Bir çeşit, kültür devrimi öncesi bir atmosfer gözleniyordu. Bazı çevrelerde sorulan "İkinci Kültür Devrimi mi?" sorusu böyle ortaya çıkmıştı.

"Geriye Dönüşün Partizanları", Maoist fraksiyonun kitleler üzerindeki etkinliğini kestiremedikleri için halâ çeşitli tavizler vermek durumunda kalıyorlardı. Fakat 1976 Şubatından sonra durumun farkına varmışlardı. Ve aynı anda da Maoist fraksiyon saldırlarının dozunu azalttı ve hedef olarak "Geriye Dönüşün Partizanları" nın tamamı yerine sadece Teng Hsiao-Ping'i aldı.

Maoist fraksiyonun kozu bizzat Başkan Mao'nun kendisiydi. Ve önemli bir kozdu. Fakat "Geriye Dönüşün Partizanları"nın elinde de bir koz vardı: Chou En-Lai'ın yakını olarak biliniyordu.

Belki denge bir süre daha devam ederdi. Ancak Mao'nun ölümü dengeyi alt üst etti. Ve bugün "Geriye Dönüşün Partizanları" Çin'de iktidarda ve gazetelerden öğrendiğimize göre, yıllardan sonra ilk defa, Çin yönetimi Ekim Devrimi münasebetiyle Sovyetler Birliği'ne "sıcak" ve "dostça" bir kutlama mesajı yolluyor.....

BİR ÇANAK PİRİNÇLE SOSYALİZMİ KURMAK İSTEYEN KÖYLÜ

Çin-Sovyet çatışmasının su yüzüne çıkmasına neden olan olaylar, Sovyetler Birliğinin atom bombasının formülünü sosyalist devlet Çin'e vermemesi ile başlar. Çatışmanın birinci aşaması olan 1960'larda olaylar yogun bir biçimde birbirini izler. Aslında bu dönem Sovyet dış politikasında en gerici dönemdir. Kremlin'in Çin işçi devletine karşı Hindistan'la ittifak yapması, yarı sömürge ülkelerde gerici yönetimleri desteklemesi ve komünist partilerin kapatılması bahasına gerici rejimlerle işbirliğine gitmesi (Mısır örneği) hep bu döneme rastlar.

Yine aynı dönemde, Çin Halk Cumhuriyetine askeri ve ekonomik hiç bir yardım yapılmaması, "batı uygarlığını sarı tehlike karşısında koruma zorunluluğu" ve "bir çanak pirinçle sosyalizmi kurmak isteyen köylü" gibi sloganlarla Doğu Avrupa komünist partileri içine son derece şoven ve küçümseyici fikirleri sokmak yönünde yapılan propoganda, Sovyetler Birliği'nin Çin'e karşı olan kesin tavrını belirler.

Bütün bunlara karşılık Çin Halk Cumhuruyetinin ezilen dünla halkları, sömürge ve yarı sömürge ülkelerde ki prestiii giderek artmıştır.

Çın bu dönemde dünya politikasında ve özellikle üçüncü dünya ülkeleri arasında, belki hala köylüdür, ama, saygın bir köylüdür.

SABİT FİKRİN ÇIKMAZI

Sovyetler Birliğinin, en zor zamanlarında Çin'e hiçte dostça yaklaşmadığı bir gerçek. Öteki gerçek ise Çin ın Sovyetler'deki sosyalizm uygulamasını "bürokratik sapma" olarak nitelendirmesi, revizyonist damgasını vurması. Ancak, bütün bu gerçekler Çin'in 1970'lerdeki dış politikasını haklı göstermeye yetmiyor.

İlk önceleri, "ikiside aynı derecede zararlı iki süper güç" teorisi ortaya atıldı. Bir sonraki aşamada ise "sosyal emperyalizm" tezine varıldı. Böylece iki süper güçten en tehikelisi Sovyetler Birliği oluyordu. Bir kere iş buraya kadar getirilince, NATO dünyanın geleceği açısından gerekli bir askeri pakt olup çıktı... Öte yandan Portekiz ve Angola devrimlerine karşı tavır alındı, Şili'de Pinochet rejimi desteklendi... bütün bunlar dünya sosyalizm tarihinde gerçekten talihsiz sayfalar.

NE OLACAK ?

Çin'de şimdilik "geriye dönüşün partizanları" durumu lehlerine çevirmiş görünüyorlar. Ve yine öyle görünüyor ki yeni Çin yönetimi Sovyetler Birliği ile olan ilişkilerde bir yumuşamadan yana. Ancak, Çin'de şimdiki durumu kesin durum olarak nitelendirmek de, devrimden bu yana Çin'de olup bitenleri yanlış ve eksik yorumlamakla özdeş. Bugün Maoist fraksiyonun parti, ordu ve bürokrasinin üst kademelerinden tasfiye edilmesinin, bağımsız kitle hareketlerinin sonu demek olmadığıda gerçek Çünkü, aksi bir yaklaşım Çin toplumunun iç dinamiğinin dikkate alınmaması demek.

Nitekim Sovyetler Birliğinden farklı olarak Çin de kitleler atomize(parçalanmışş) olmadıkları gibi politik alanda pasif de değiller. Bu nedenle, sorunu sadece parti ve ordunun üst düzeyindeki fraksiyonların bir mücadelesi olarak ele alıp, kitlelerin devrimci bilincini ve mücadeleci potansiyelini gözardı etmek de yanlış bir yaklaşım.

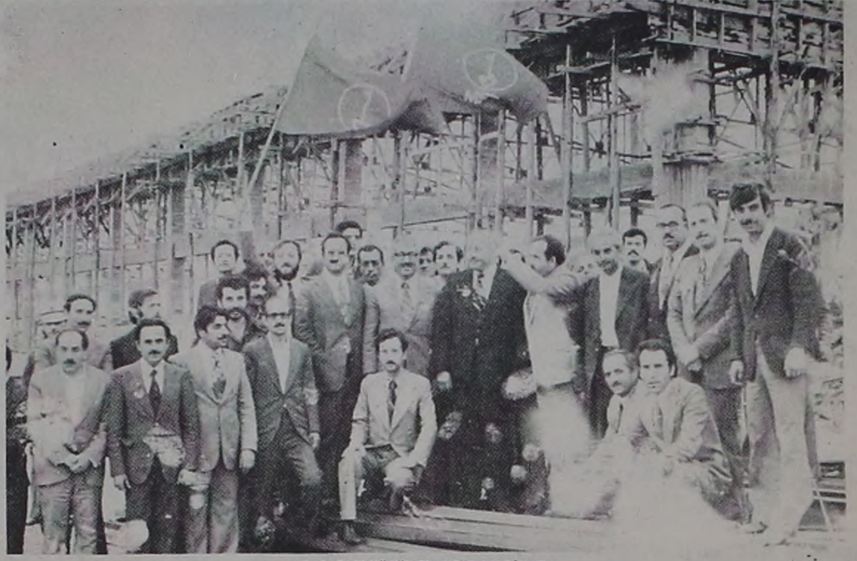
ERBAKAN'IN TEMELLERİ *

Belli ilkelerde anlaşıp
Vergi iadesi deyip, teşvik belgesi deyip
Talana durdular
Ödünç mebus bile verip birbirlerine
Payandalar kurdular
Temeller, temeller, temeller, temeller. . . . . attılar
Temelsiz.

M. Nuri Ayvalı

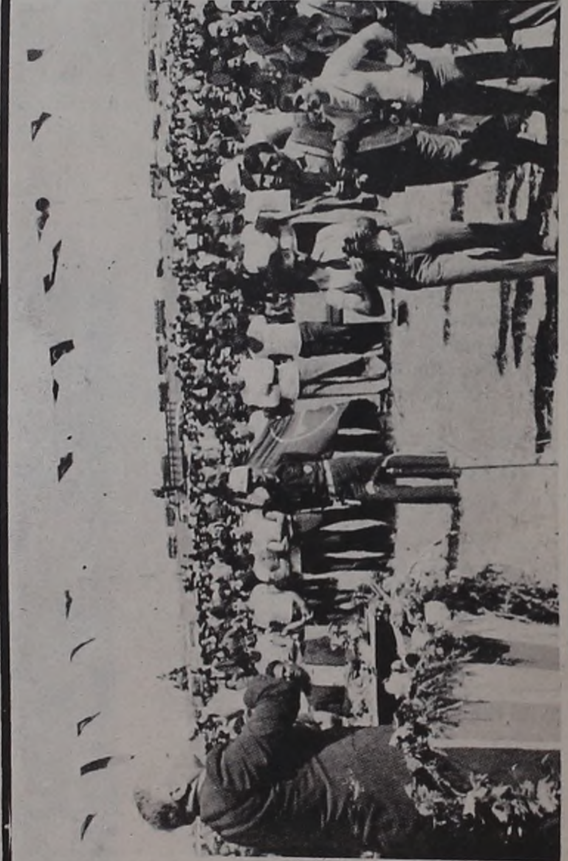

AĞRI ŞEKER FABRİKASI TEMEL ATMA MERASİMİ 1-8-1976

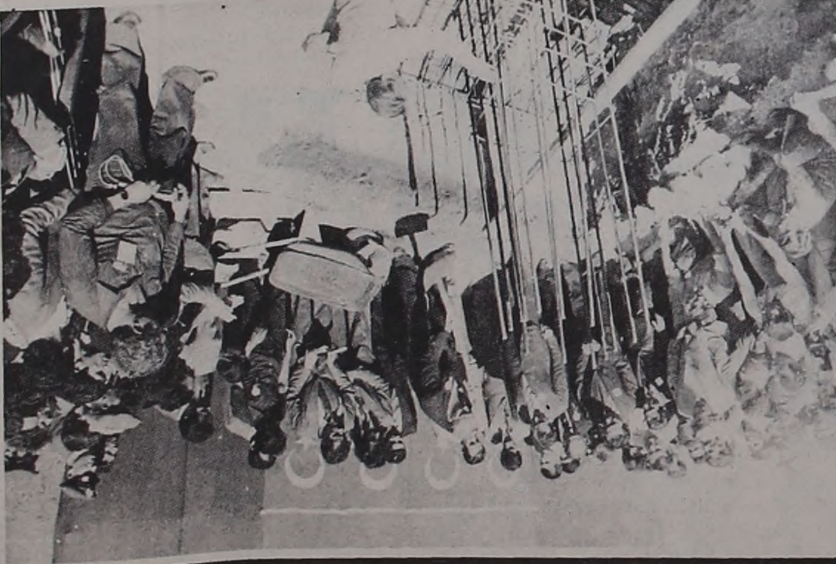

ADAPAZARI KÜÇÜK TRAKTÖR FABRİKASI
TEMEL ATMA TARİHİ : NİSAN – 1976 FOTOĞRAF TARİHİ : EKİM – 1976

KONYA 100 BİN TRAKTÖR MOTORU FABRİKASI TEMEL ATMA MERASİMİ

KARS ŞEKER FABRİKASI TEMEL ATMA MERASİMİ

*** Fotoğraflarda görülen temeller, 3. Beş Yıllık Plan'da, 1976 Bütçesinde, 1976 Programında ve Yüksek Planlama Kurulu Kararnamesinde YOKTUR!**

SENDİKALAR ve BÜROKRATİK YOZLAŞMA «1»

Fikret Başkaya

Amacımız, bir bakıma Türkiye'deki sendikal hareketteki gelişmelere dikkati çekmek ve bu alanda bir tartışma ortamının koşullarını yaratmaktır

Birinci Dünya Savaşında Batının Sosyal Demokrat Partileri ve bunlar içinde en büyük ve etkin olan, Alman Sosyal Demokrat Partisi, proletaryanın karşısında ve kendi burjuvazisinin yanında yer alarak emperyalist savaşta ihanetini ortaya koymuştu. Emperyalist savaşta sosyal demokrat partinin "kendi genel kurmayının ve hükümetinin yanında yer alması" üzerine Lenin, "Bu dünya çapında önemi olan tarihi bir olaydır" diyordu. İşçi sınıfına egemen olan revizyonizmin, oportunizmin nedenlerini araştırdığı çeşitli eserlerinde ise olgunun çok yönlü ve köklü ekonomik, sosyal, politik ve ideolojik nedenlere dayandığını ve bir rastlantı eseri olarak ortaya çıkmadığını vurguluyordu. Kapitalizmin içinde bulunduğu dönemde Lenin bu temel özellikleri şu şekilde sıralıyordu: a) Ekonomik : emperyalist yayılma. b) Sosyal : bir işçi aristokrasisi ve bürokrasinin ortaya çıkması. c) Politik : işçi sınıfı hareketinin parlamenter demokrasi içinde bütünleştirilmesi ve parlamenter mücadele' nin sınırları içine hapsedilmesi.

Batıdaki işçi sınıfı hareketinin bu gün içinde bulunduğu "olumsuz" durumun kökeninde yatan temel nedenlerden biri ve en önemlisi hiç şüphesiz, işçi sınıfına egemen olan bürokratik yozlaşmadır. Böylece orraya çıkan tarihsel fırsatlar işçi sınıfının lehine olarak değerlendirilmemiş ve kapitalist sistem "dozu iyi ayarlanmış" çeşitli tavizler vererek, işçi sınıfı hareketini gerçek hedeflerinden saptırmayı başarmıştır. İşte bu yazının amacı bir bakıma Türkiye' deki sendikal hareketteki gelişmelere dikkati çekmek ve bu alanda bir tartışma ortamının koşullarını yaratmaya çalışmaktır. Burada "doğası gereği" konumuz dışında kalan, sarı sendikacılıktan söz edilmeyecektir. Nitekim zaten ortada patron yanlısı örgütler söz konusudur. Bir şeyin ya da bir olgunun yozluğundan sözedebilmek için o şeyin ya da o olgunun daha önceki dönemde yozlaşmamış , pür biçimiyle var olması gerekir. Elmanın çürümesinden söz edebilmek için öncelikle elmanın kurtlanmadan var olması gereklidir. Bu nedenle normal koşullarda gelişen, başta işçi sınıfının gerçek örgütü durumundaki ve devrimci nitelikler taşıyan bir sendikanın, nasıl yozlaşmaya uğradığı ve buna karşı nasıl mücadele etmek gerektiği üzerinde durulacaktır. Burada hemen bir hatırlatma yapmamız gerekiyor : Sendikaların yozlaşmasını hoş göstermek isteyen bazı sözde devrimciler bunların ekonomik örgütler olduğunu, bu nedenle de söz konusu örgütlerin ekonomik mücadeleyi yürüttükleri sürece, bunlara söylenecek bir şey olmadığını ileri sürüyorlar (!....) Böyle bir tavrı benimsemekle devrimci marksizm arasında hiç bir ilişki yoktur. Kendi yozluklarına, kendi oportünist tavırlarına bir kılıf arayanların, burjuva düzeninin "kurnaz partizanlarının" böyle bir yaklaşımı benimsemelerine şaşmamak gerekir. Fakat bu baylar şunu iyi bilmek zorundadırlar ki : Devrimci parti gökten inmeyecektir. İşçi sınıfının yetişkin, "ileri", kararlı ve mücadeleci unsurlarıyla küçük burjuvaziden gelen fakat burjuva dünya görüşüyle hesaplaşmış aydınların bileşimi olarak ortaya çıkacaktır. Ve bu bileşimin olduğu yerde sosyal kökenin hiç bir önemi kalmamıştır. Bu nedenle en temel örgütler olan sendikaların yozlaşmanın içine düştüğü bir ortamda, toplumu dönüşüme götürecek bir örgüt çıkamaz.

Tarihsel gelişim içinde sendikaların ortaya çıkışı "öz savunma" ve "yardımlaşma" guruplarına kadar gider. İşçi örgütleri belirli bir büyüklük düzeyine çıkmadıkları sürece bürokratik yozlaşma da söz konusu olamaz. Fakat belirli büyüklük düzeyine ulaşan tüm işçi örgütleri, parti ve sendikalar profesyonel olarak çalışan kadrolara ihtiyaç duyarlar. Bunun iki temel nedeni vardır. İlk başta işçi sınıfının sürdürdüğü yaşama koşulları, bu sınıfın üyelerinin içinde yaşadıkları toplum hakkında bütünlük arzeden bir görüş sahibi olmalarına engeldir. İçinde yaşadıkları düzeni bütünlüğü içinde kavrayamadıkları gibi, kurulacak yeni düzen hakkında da global bir görüşe sahip değillerdir. Sömürü ve baskı altında ezilen işçi sınıfının sosyal bilimi özümlemesi, kolay değildir. Bu nedenle işçi sınıfının politik eğitimi ve örgütlenmesi ve mücadelenin zafere ulaşması için onun hiç değilse ileri kesimini bilimsel düşünceyle silahlandırmak zorunludur. Bu da bazı kişilerin üretim dışına çıkarılarak, profesyonel olarak çalıştırılmalarını gerektirir. İkinci olarak ta burjuva düzeninin işleyişi, yasalar, yönetmelikler vb. oldukça karmaşıktır. Bunları da "özümlemek" ve gerektiğinde boşluklardan yararlanmak ya da bu yasal sınırları zorlamak yine belirli bir yetişkinlik gerektirir. Bu da bazı işçilerin üretimden alınmasının nedeni olmaktadır. Her günkü mücadele için de profesyonel olarak çalışacak kadrolara ihtiyaç vardır.

Fakat işçi sınıfının bu durumu çelişkileri de yanında taşımaktadır. Nitekim kendi örgütlerinin kendine yabancılaşması tehlikesi vardır. Ve belirli bir büyüklük düzeyine ulaşan bütün örgütler gibi, sendikaların yönetim kadroları da kitleden bağımsızlaşabilirler. Başka bir ifade ile işçi örgütleri kapitalist toplumun geliştirdiği iş bölümünü bir bakıma profesyoneller istihdam etmek suretiyle kendi bünyelerinde "üretmek" durumunda kalmıştır (!....)

Soruna teorik olarak yaklaşılırsa, durumun pek o kadar kötü olmadığı sonucuna varılır. (!) Nitekim sendika yöneticileri tabandan başlayarak çeşitli aşamalarda "demokratik" olarak seçilmektedirler. Sözde "seçimle" yönetime getirilenler de örgütün "emrindedirler". Tabana hesap vermek durumundadırlar. Daha da ötede, her an görevlerinden geri de alınabilirler. (!....) Oysa uygulama bu kadar "olumlu" değildir. Pratikte genellikle görülen durum ise, işçi örgütü olan sendika tabanın isteklerine göre işlemek ve ona bağımlı olmak yerine, tabanın yönetim tarafından manipüle edilmesi şeklinde olmaktadır. Sonuçta sendikanın yönetimi tabanın emrinde olmak yerine, taban yönetimin emrine geçer. Demokrasinin yerini bürokrasi alır ve burjuva düzeni işçi örgütü içinde yeniden üretilir. Eğer demokrasi bir şekil sorunu olarak anlaşılırsa o zaman burjuva demokrasisinin de bir içeriği olurdu. Sıradan bir sendika üyesi işçi ile, profesyonel olarak çalışan sendikanın üst düzeydeki bir yöneticisi arasında önemli bir "fark" vardır. Çoğunlukla tabanı oluşturan kitle pasiftir. Buna karşılık profesyonel yöneticiler bütün zamanlarını bu işe ayırmaktadırlar. Zaten bunların profesyonel oluş nedeni de budur.

Başlangıçta işçilerin politik-örgütsel gereksinmelerini karşılamak ve mücadeleyi daha etkin olarak sürdürmek için üretimden alınan ve profesyonel olarak bu amaç için çalışan kadrolar ilk başta farklı maddi koşullar altında yaşamaya başlarlar. İşyerinin, fabrikanın, inşaatın, yer altındaki madenin empoze ettiği zorluklar artık söz konusu değildir. Sendikada idari bir görevi yürüten için, elini alete kaptırmak, ya da yerin altında kalmak tehlikesi de söz konusu değildir. Aynı şekilde genellikle küçük burjuva bir ortamda yaşamakta ve gazeteciler, öğrenciler, sanatçılar, yazarlar, öğretmen ve başka küçük burjuvalarla ve işveren temsilcileriyle temas halindedir. Kısaca bu durum zaten baskısını hissettiren burjuva ideolojisiyle daha "yakın ilişkilere" girmek demektir. Son analizde maddi yaşama koşullarının değişmesi, doğal olarak bilinç düzeyine yansıyacaktır.

DEVAMI GELECEK SAYIDA

... sendikalar emekten yana bir politikanın aracı olabilecekleri gibi emeğe karşı bir politikanın da aracı olabilirler ...

Doç. Dr. Alpaslan Işıklı SOSYALİST YARIN'ın sorularını yanıtladı

Sosyalist Yarın: Sendikaların politik eyleminden ne anlıyorsunuz? Türkiye'deki sendikalar bakımından durum nedir?

Alpaslan Işıklı ● Aslında sendikaların politik olmayan eylemi yoktur. Her sendika varoluşuyla birlikte politika ile içiçedir. Hiçbir sendikal faaliyet gösteremeyiz ki politik yanı ve sonuçları olmasın, karşılık olarak hiçbir politik olgu, karar, faaliyet gösteremeyiz ki sendikaları ilgilendiren yanı bulunmasın. Bazı sendikaların politikanın dışında olduklarını söylemeleri veya bu konuda çaba ve titizlik göstermeleri sonucu değiştirmez. Onlar Molière'in farkında olmadan yıllar yılı nesir konuşmuş olan Monsieur Jourdain'i gibidirler. Bütün dönemler bakımından ülkemizdeki durum açısından söylenebilecek olanlar da bu çerçeve içinde değerlendirilebilir.

Bilerek veya bilmeyerek nasıl ki her insanın şu veya bu biçimde konuşuyor olması doğasının gereğidir sendikaların da politik eylemde bulunan veya bulunmayan sendikalar olarak ayrılmaları olanaksızdır. Kaldı ki sendikalar bakımından çoğu zaman insanlar için sözkonusu olduğu gibi, susmak bile politik sonuçları olan bir eylem teşkil eder. Politik eylem bakımından sendikal hareketler arasındaki farklılık, politik eylemin ortaya konuluş biçiminde ve yönünde kendisini gösterir.

Sendikalar emekten yana bir politikanın aracı olabilecekleri gibi emeğe karşı bir politikanın da aracı olabilirler. Başka bir yön yoktur. Bu konuların ustalarından birinin söylediği gibi "insanlık bir üçüncüsünü icat etmemiştir. "İkiden fazla yön ve yol varmış gibi görünmesi, çoğu zaman, emekten yana olan politik yönün işçi sınıfı içinde ve onun tarafından toplum ölçüsünde belirginleştirilememiş olmasındandır. Kuşkusuz bu durum da emeğe karşı politik sonuçları olan bir ortamın devamını kolaylaştırır.

Öte yandan, sendikaların politik eyleminin biçimini bu politik eylemin yönünden bağımsız düşünme gereği gözden uzak tutulmamalıdır. Sendikaların bir siyasal partiyi desteklemeleri politik eylemin ileri biçimlerinden biri sayılabilir. Ne var ki bu tür bir eylemin ortaya konulması emekten yana bir politik eylemin ortaya konulduğu anlamına gelmez. Bu konuda uzun sendikacılık deneylerine sahip ülkelerden örnekler verilebileceği gibi ülkemizden de verilebilir. Ülkemizde de gittikçe azalan ölçülerde de olsa sermaye partilerine bir kısım sendikalardan sağlanan desteği emekten yana veya devrimci bir politik eylem olarak görmek olanağı yoktur.

Sosyalist Yarın: Devrimci sendikacılık nedir? Türkiye-de devrimci sendikacılık hangi aşamada yaşamaktadır?

Alpaslan Işıklı ● Devrimci sendikacılık, amacı yalnızca kapitalist düzenin kuralları içinde insan emeğine mümkün olan en yüksek fiatı sağlamaktan ibaret olmayan, bunun yanısıra uzun dönemde insan emeğini alışveriş konusu olmaktan çıkaracak bir düzenin oluşması amacına yönelik gelişmelere katkıda bulunan bir sendikacılık olarak tanımlanabilir. Dolayısıyla devrimci sendikacılık kapitalist düzene karşıdır ve anarşist modelin iflasının tarihsel olarak kanıtlanmasıyla devrimci sendikacılık, günümüzde evrensel ölçüde belirginlik kazanmış bulunmaktadır.

Devrimci sendikacılığın gelişimini önlemekte bütün dünyada en çok başvurulmuş ve en başarılı olmuş yöntemin bir sendikalı işçi ariştokrasisi, ve işçiden kopuk konformizm içinde boğulmuş sendikacı kadrolar oluşmasına elverişli bir ortamda onları kapitalist düzenin koruyucusu haline getirmek olduğu söylenebilir. Kuşkusuz, böyle bir yöntem belli maddi temeller ve ekonomik olanaklar çerçevesinde işlerlik kazanabilir. Dolayısıyla bu yöntem, dünyada başka benzeri olmayan ayrıcalıklı tarihsel ekonomik özellikleri dolayısıyla en çok Amerika'da başarılı olmuştur, olmaktadır.

Türkiye'de devrimci sendikacılığın bir alternatifi olarak Amerikan tipi sendikacılığı ithal etme çabasında en çok bu yöntemden yararlanılmak istendiği bilinmektedir. ABD'nin Türkiyedeki Çalışma Ataşelerinden MİLLEN, "Amerikanın teknik, taktik ve felsefe olarak sağladıklarının yalnız Türk-İş'i değil DİSK'i de etkilemekte devam edeceğini 'yazmaktaydı. Ancak, Amerika'da geçerli olmuş bir yönetimin tamamen aksi koşullar içinde bulunan ülkemizde iflâsa mahkûm olduğu yürütücülerinin bütün umutlarına rağmen zaten belliydi. Nitekim ortaya çıkan deneyler, Türkiye'de işçi aristokrasisi, konformist sendikacılar oluşturma çabalarında belli bazı başarılar sağlamalarına rağmen devrimci gelişmeyi önleme olanağının bulunmadığını kanıtlamıştır.

Kanımca, son genel grev karşısında ortaya koydukları tepkiler, sermaye çevrelerinin en azından önemli bir kesiminin sendikacılar ve sendikalar aracılığıyla işçi sınıfını bağımlılaştırmak ve devrimci gelişimini engellemek konusunda umutlarını geniş ölçüde yitirmiş olduklarını ortaya çıkarmıştır. Genel grevden sonra DİSK Genel Başkanına karşı bir hücum başlatılmış, ayrıca işveren konfederasyonunun basına da aksetmiş olan kararında bundan böyle sendikalara sert, işçilere yumuşak davranılması ilkesinin benimsendiği görüşülmüştür

Bu gelişmelerin en manidar yanı sizin sorunuzu teşkil eden Türkiyede devrimci sendikacılığın gelişimiyle ilgili bugünkü durumu saptamamıza elverecek nitelik taşımasıdır. Türkiye'de devrimci sendikacılığın gelişimini engellemek için şimdiye kadar olanlardan farklı engeller çıkarılmasını bekleyebiliriz, çünkü şimdiye kadar denenler belki bir gecikme sağlamışlardır ama başarılı olmayacakları da artık görülmüştür